

## Introductie en verspreiding van de Aziatische hoornaar in Europa

Jan Smit & Jinze Noordijk, EIS-Nederland

In Nederland kennen we al de hoornaar, *Vespa crabro*, onze grootste wesp. In Azië komen in totaal tweeëntwintig soorten hoornaars voor. Eén daarvan is de Aziatische hoornaar, *Vespa velutina*, met tien ondersoorten, waaronder *Vespa velutina nigrithorax* uit Kashmir (India), Bhutan en China. Deze soort is in 2004 in Frankrijk (departement Lot-et-Garonne) aangetroffen na een waarschijnlijke introductie van één of meer overwinterende koninginnen in kartonnen dozen van een lading aardewerk uit Yunnan in China.

Zoals veel invasieve soorten heeft de aziatische hoornaar vrij spel, niet gehinderd door natuurlijke vijanden of afweersystemen van prooien. De verspreiding is dan ook snel gegaan en bij de laatste stand, in 2011, was deze hoornaar al in 38 departementen gevonden, voornamelijk in het zuiden en westen van Frankrijk. In 2010 wordt de Aziatische hoornaar voor het eerst officieel gemeld uit Spanje. In 2011 wordt in België een waarneming van een mannetje gedaan. Uit Portugal komt de eerste melding uit 2012.

Kan deze wesp ook in Nederland opduiken en belangrijker nog, zich hier handhaven? Door de klimatologische omstandigheden van de waarschijnlijke provincie van herkomst (Yunnan, China) met die van weerstations op veel plekken in Europa te vergelijken, blijkt dat een groot deel van Europa, inclusief Nederland, door de Aziatische hoornaar gekoloniseerd kan worden. De stijging van de temperatuur als gevolg van de klimaatverandering maakt de omstandigheden voor deze wesp alleen maar gunstiger. De honingbij, *Apis mellifera*, vormt een belangrijk onderdeel van het dieet van de Aziatische hoornaar. Hier worden

Het nest van een Aziatische hoornaar kan flinke afmetingen aannemen (Foto: Jean Haxaire)



Aziatische hoornaar (Foto: Jean Haxaire)

inmers niet blij van, helemaal omdat het tegenwoordig niet goed gaat met de honingbij. Voor de mens is een steek van de Aziatische hoornaar vergelijkbaar met die van een gewone wesp, *Vespula vulgaris*, pijnlijk, maar niet levensbedreigend. Alleen mensen die allergisch zijn voor wespsteken lopen een groot risico. Verder kunnen steken op gevaarlijke plekken en veel steken tegelijk gevaarlijk zijn. Tot nu toe is er één dode in Frankrijk gevallen door de Aziatische hoornaar. Deze persoon was twaalf keer in zijn hoofd gestoken omdat hij een nest wilde vernietigen.

Het lijkt een kwestie van tijd voordat de Aziatische hoornaar Nederland koloniseert. Oplettenheid in het zuiden van het land is dan ook nodig om het eerste nest of de eerste individuen waar te nemen! De EIS-werkgroep Plooiwesp zal de te verwachten opmars in kaart gaan brengen.

Deze Aziatische hoornaar aast op honingbijen vlak voor de bijenkast (Foto: Jean Haxaire)

